

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...



Ενας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, γεια σου.

Βλέπαμε κάπι παλιές φωτογραφίες και μας γύρισαν στο χτες. Και άναψε κουβεντολόι, όχι τόσο γύρω στις λεβεντιές και το πλούσιο μαλλί όσο το ντύσιμο. Στο αντρικό ντύσιμο δεν έχουμε πολλές αλλαγές. Ήταν όμως στον καιρό της νιότης μας κάπι λουλουδάτα εφαρμοστά πουκάμισα, παντελόνια φαρδιά, τα έλεγαν καμπάνες και το μαλλί πλούσιο με τονισμένες τις φαβορίτες. Και ξεκούμπωτα δυο-τρία κουμπά στο πουκάμισο να φαίνονται και λίγο τρίχες και σαν συμπλήρωμα στη λεβεντιά και το κοκοράκι !

Το θυμάσαι το κοκοράκι; Ένα μικρό ανασκωμένο τσουλούφι στο μέτωπο συμπλήρωμα της... γοντείας μαζί με αλυσίδα στο λαιμό. Στην Αυστραλία δεν είχε φτάσει η μόδα και δεν έφτασε ποτέ, όπως και τα άσπρα παπούτσια. Επικρατούσε το σκούρο μονόπετο κοστούμι με τη στενή γραβάτα, τα θυμάσαι; Ούτε τα φουρώ έφτασαν, παρόλο που φορέθηκαν πολύ τα χρυσαφένια γυαλιστερά υφάσματα και τα μαλλιά λάχανο, όλο μπούκλες. Τις βλέπεις τώρα όλες ξανθές κι όλες τα μαλλιά ριχτά, σαν αχτένιστα. Στα χρόνια εκείνα η γυναίκα δεν έβγαινε χωρίς καπέλο και γάντια. Ακόμα και τα κορτσάκια του σχολείου, καπέλο και γάντια και κάλτσες μακριές. Πόσες αλλαγές που βέβαια δεν είναι μόνο στο ντύσιμο.

Όμως η μόδα πορεύεται ή οδηγεί ανάλογα με τους καιρούς, με τις επικρατούσες συνθήκες. Στον καιρό του πολέμου ή μόδα ήταν συγκρατημένη. Οι ώμοι τονισμένοι, βάτες, ζακέτες, παπούτσια στρωτά. Με το τέλος του πολέμου ήρθε πάλι η θηλυκότητα στη γυναικεία γκαρνταρόμπα. Κι αν πάμε πιο πίσω, με την γυναίκα στη δουλειά και την χρησιμοποίηση του ατμού, τηλεφώνου κ.λ.π. η μόδα φεύγει από τους φραμπαλάδες. Κορσέδες, δαντέλες και στολίδια. Κι ο άντρας ελευθερώνεται από κατάλοιπα του χτες.

Θυμάμαι μια περίπτωση που χαρακτηρίζει την εποχή. Ο θείος ο Χρήστος, ένας σοβαρός και ευπόλωππος νοικούρης, δεν μπορούσε να βγει στο δρόμο χωρίς σακάκι. Και για να πάει στο χτήμα, κατακαλόκαιρο, έπαιρνε το σακάκι στο χέρι, το πηγαίνε και το έφερνε για να μην κυκλοφορεί μόνο με το πουκάμισο. Για μανίκι κοντό, ούτε σκέψη. Πού πάμε τώρα, προς τα πού; Μια εποχή με χαμένη την πυξίδα, όλα δοκιμάζονται, όλα δεκτά, φτάνει να είναι κάπι διαφορετικό.

ΖΩΓΡΑΦΙΑ

Ζωγράφιζε, ζωγράφιζε και ψιλοτραγουδούσε.



Τα που είδε, τα που έζησε στη μακρινή πορεία.

Πώς να τα βάλεις στη σειρά,

πώς να χωρέσουν όλα

σ' ένα βιβλίο, σ' ένα κάδρο, σ' ένα ποίημα!

Ήταν ο δρόμος μακρινός

και δύσβατος και φωτεινός,

γεμάτος εμπειρίες.

Και μοναξιά και γνώση και χαρές

κι αγάπες και φιλίες.

Στρατόνια κακοτράχαλα, στράτες στρωτές με ήλιο.

Και νυχτοπερπατήματα μ' αστέρια της ελπίδας.

Κι ακρογιαλιές, βουνοπλαγιές

κι απλόχωροι οι κάμποι.

Και πολιτείες φωτεινές,

πολλές κι αλλόγλωσσες φωνές,

Περάσματα, εμπειρίες.

Μνήμες στο διάβα της ζωής,

πώς να τα συνταιριάσεις

Σε μια εικόνα,

Σε μια ζωγραφιά,

Μια συλλογή

Ένα πολύχωρο τοπίο;

Ζωγράφιζε, ζωγράφιζε και σιγοτραγουδούσε.

Και στα στερνά η ζωγραφιά εβγήκε ένα λουλούδι,

Ένα λουλούδι ολόχαρο στη μέση του τοπίου.

Πολύχωρο, γιορταστικό σαν μέσα σ' ανθογιάλι

Σαν προσφορά, χαιρετισμός,

Στον Ξένο στον Πλησίον.

Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα φίλε μου μοδάτε! Να σου πω Γρηγόρη ότι εγώ μεγάλωσα μέσα σε συντηρητική οικογένεια και μέχρι τώρα δεν μ' ενδιαφέρει η μόδα, επειδή μου αρκεί να είναι καθαρά τα ρούχα μου.

Δεν φόρεσα ποτέ παντελόνια «καμπάνες», ούτε έκανα επίδειξη των τριχών μου. Ομως στις δεκαετίες του '50 και '60 οι νεαροί τότε μετανάστες άνδρες και γυναίκες υιοθέτησαν αμέσως την τελευταία λέξη της μόδας.

Η αδερφή μου και η γυναίκα μου δεν φορούσαν καπέλα και γάντια, όμως αποκλείοταν να πάμε σε γάμο, βάπτιση ή χοροεσπερίδα χωρίς νέο φόρεμα και κόμμωση και οι κομμώτριες έκαναν χρυσές δουλειές.

Οι Αυστραλοί τότε ήταν δέκα χρόνια πίσω στη μόδα, επειδή υπηρετούσαν στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά επάνδρωσαν τα εργοστάσια. Τα άσπρα παπούτσια ήταν άγνωστα και το κούρεμά τους ήταν αστείο, αλλά και η γαστριμαργία ήταν άγνωστη. Αγαπημένο τους φαγητό ήταν η μπριζόλα με τρία λαχανικά, τις Κυριακές έτρωγαν αρνί στο φούρνο με σάλτσα από δυόσμο και θεωρούσαν σπουδαίο γεγονός αν το σαββατόβραδο ή στα γενέθλιά τους έτρωγαν σε κινέζικο εστιατόριο.

Τον καιρό εκείνο ήταν μπουμπούνες στην αριθμητική και χρησιμοποιούσαν τα δάχτυλά τους σαν αριθμομηχανή επειδή δεν είχαν μάθει στο σχολείο την προπαίδεια. Θυμάμαι το περιστατικό με έναν φίλο που πήγε να αγοράσει 14 μπίρες, εκείνα τα μεγάλα μπουκάλια. Τον ρώτησα γιατί αγόρασε 14 μπίρες και όχι 12 ή 18 και μου εξήγησε πως «οι Αυστραλοί ξέρουν το κόστος για 12 ή 18 μπίρες, αλλά μπερδεύονται όταν πρέπει να υπολογίσουν το κόστος για 14 ή 20 μπίρες!».

Οσον αφορά στη μόδα, οι νεολαίοι δεν νιάζονται να είναι ωραίοι, αλλά πως να προκαλέσουν την προσοχή στο πρόσωπό τους με εξωφρενικό τρόπο. Πώς αλλιώς να εξηγήσω τούς χαλκάδες στη μύτη, στη γλώσσα και αλλού στο σώμα, τα παρδαλά μαλλιά, τα σχισμένα τζιν, τη βεβήλωση τής ιερότητας του σώματος καλυμμένου με τατού;

Και εγώ να θεωρούμαι... συριζαίος επειδή δεν φορώ γραβάτα, πολύ πριν βγει στο κλαρί ο Τσίπρας!

Πάντως, παρά τις συντηρητικές μου συνθήσεις όσον αφορά τη μόδα δεν θα ήθελα την επιστροφή στο παρελθόν, όπου η μόδα είχε και ταξικό χαρακτήρα. Άλλιώς ντύνονταν οι πλούσιοι τότε και αλλιώς οι φτωχοί στην καλύτερη (ή χειρότερη;) περίπτωση με φτηνές απομιμήσεις πανάκριβης μόδας.

Κατά τη γνώμη μου, το ράσο δεν κάνει τον παπά και τα μοδάτα ρούχα δεν κάνουν τον άνθρωπο, μάλιστα θα έλεγα πως σε κάποιες περιπτώσεις τα ακριβά ρούχα σκεπάζουν απανθρωπία.

Να προσθέσω καλέ μου φίλε πως δεν έχουμε χάσει την πυξίδα, όπως λες, αλλά μάς που έχουν κλέψει και κρύψει για να μάς αποδιοργανώσουν και να εφαρμόσουν ανενόχλητοι τα καταχθόνια σχέδια τους.